7/5155

**T.C.**
**MALİYE BAKANLIĞI**
**Gelirler Genel Müdürlüğü**

**SAYI** : B.07.0.GEL.0-82-8211-385/396/
**KONU** : Soru Önergesi

06.04.05*015429

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**
**(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)**

**İlgi:** a) 18/02/2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02/9255 sayılı yazınız.
b) 14/03/2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02/9760 sayılı yazınız.

Iğdır Milletvekili Sayın Prof. Dr. Dursun AKDEMİR'in tarafıma tevcih ettiği 7/4848 ve 7/5155 esas no.lu yazılı soru önergelerinde; 2003-2004 yıllarında mükelleflerden tahsil edilemeyen toplam vergi miktarları, vergilerin tahsil edilememesinin gerekçeleri ve aynı yıllarda işini terk eden mükellef sayısının ne kadar olduğu sorulmaktadır.

Bilindiği üzere, kamu harcamalarının sağlam finansman kaynaklarına dayandırılması, bütçe denkliğinin sağlanabilmesi ve bütçe hedeflerine ulaşılabilmesi bakımından, kamu alacaklarının süresinde ödenmesi büyük önem taşımakta, sürelerinde ödenmeyenlerin de biran önce 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun cebri takibata ilişkin hükümleri gereğince tahsilinin sağlanması zorunluluk arz etmektedir.

Bu itibarla, kesinleştiği halde ödenmemiş bulunan kamu alacaklarının cebren tahsilinin hızlandırılması ve devlet alacağının süratle Hazineye intikalinin sağlanması için borçlu mükellefler hakkında 6183 sayılı Kanunun cebri icrayla ilişkin hükümlerinin titizlikle uygulanması hususunda teşkilatımıza gerekli talimatlar verilmektedir. Bu talimatlarımızda, öncelikle büyük miktarda borcu bulunan mükelleflerimizden başlamak üzere, borçlu tüm mükelleflerimizle irtibat kurularak borçlarını ödemeye teşvik edilmeleri sağlanmaktadır.

Ancak, her takvim yılında tahakkuk eden vergilerin tahsilata oranı eşit olmamaktadır. Bu durumun en önemli sebebi mükelleflerin vergi borçlarını süresi içinde ödemedikleri durumlarda 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılacak cebri icra işlemlerinin belirli bir süreç gerektirmesi, borçlunun mal varlığının tespitinde yaşanan zorluklar, bazı alacakların tahsili imkansız alacaklardan oluşması, borçlunun iflası nedeniyle alacakların iflas masasından takibinin belli bir süreç gerektirmesidir.

Bunun yanı sıra, amme borcunu ödemekte çok zor duruma düşen bazı mükelleflerin borçlarının tecilini talep etmeleri ve talebi uygun görülenlerin borçlarının takside bağlanması, ilgili dönemlerde tahakkuk eden vergilerin daha sonraki yıllarda tahsiline neden olmaktadır.

İlkadım Cad. Dikmen/ANKARA Telefon: (0312) 415 29 00 Fax: (0312) 415 28 21-22
e-posta: gelirler@gelirler.gov.tr Elektronik Ağ: www.gelirler.gov.tr

Öte yandan söz konusu yıllarda tahsil edilemeyen tahakkukun büyük bir bölümü, gerçekte herhangi bir ticari faaliyeti olmayap, sahte fatura ticareti yaptığı tespit edilen mükellefler nezdinde düzenlenen vergi inceleme raporlarına göre tahakkuk ettirilen vergiler ile hayali ihracat yapanların haksız vergi iadesi aldıklarının tespit edilerek, söz konusu vergilerin iadesi amacıyla yapılan tahakkuklardan kaynaklanmaktadır. Bu türden tahakkuklar, mükelleflerin zaten herhangi bir mal varlığının olmaması veya anılan kişilerin mal varlıklarını gizlemeye yönelik işlemler yapmaları sebebiyle tahsil edilememekte, bu durum tahsilat oranını menfi yönde etkilemektedir.

Tahsili son derece güç olan bu türden alacakların bütçede yer almasının önlenmesi, böylece bütçe gelirlerinin daha gerçekçi ve sağlıklı rakamlar olarak gözükebilmesi amacıyla, söz konusu alacakların bütçede açılacak "şüpheli alacaklar hesabında" izlenmesine olanak sağlayacak bir çalışma yapılmaktadır.

Yukarıda açıklanan tüm bu olumsuzluklara rağmen, 2004 yılı vergi tahsilatı ise en yüksek düzeyde gerçekleştirilmiştir.

Diğer taraftan, söz konusu sorulara ilişkin olarak hazırlanan bilgiler tablolar halinde ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

**Kemal UNAKITAN**
**Maliye Bakanı**

**EKLER :**

1- Mükellef sayılarına ilişkin tablo (1 sayfa)
2- Vergi gelirlerine ilişkin tablo (1 sayfa)

İlkadım Cad. Dikmen/ANKARA Telefon: (0312) 415 29 00 Fax: (0312) 415 28 21-22
e-posta: gelirler@gelirler.gov.tr Elektronik Ağ: www.gelirler.gov.tr

7/5155

| TERK NEDENİ (*) | MÜKELLEF SAYISI | |
|---|---|---|
| | 2003 YILI | 2004 YILI |
| | | |
| ÖLÜM | 9.363 | 7.997 |
| ADİ ORTAKLIKLARDA ORTAKLIĞIN SONA ERMESİ | 552 | 523 |
| TÜZEL KİŞİLERDE TASFİYENİN SONUÇLANMASI | 5.539 | 6.448 |
| MÜKELLEFİN KENDİ TALEBİ İLE TERK | 298. 276 | 290.847 |
| İDARECE TERK (RE'SEN) | 9.713 | 8.902 |
| İDARECE TERK (VERGİ İNCELEME RAPORUNA İSTİNADEN) | 27 | 123 |
| TOPLAM TERK | 323.470 | 314.840 |

**(*) Not: Nakil nedeniyle terkler dikkate alınmamıştır.**

| | 2003 | 2004 |
|---|---|---|
| VERGİ DAİRESİ BAZINDA MÜKELLEFİYET TESİS ETTİREN MÜKELLEF SAYISI | 367.205 | 424.423 |

7|5155

# VERGİ GELİRLERİ TOPLAMI

## (MİLYAR TL)

| | |
|---|---|
| **2002'den Devreden Tahakkuk** | **5.613.305** |
| **2003 Tahakkuk** | **85.504.327** |
| **2003 Toplam Tahakkuk** | **91.117.632** |
| **2003 Toplam Tahsilat** | **84.316.169** |
| **2003'den Devreden Tahakkuk** | **6.801.463** |
| **2004Tahakkuk** | **101.914.505** |
| **2004 Toplam tahakkuk** | **108.715.968** |
| **2004 Toplam Tahsilat** | **101.061.191** |

NOT: Önceki yıllarda Red ve İadeler vergi gelirleri içinde yer aldığından, 2004 yılı vergi gelirleri tahsilatına da Red ve İadeler dahil edilmiştir.